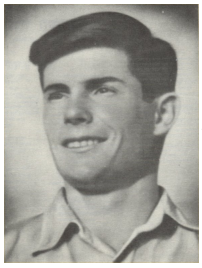
יום ד', כ' בטבת תשס"ז (10 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

*שלשום, **י"ט בטבת**, בשנת 5715 [13/1/1955], החייל החטוף **אורי אילן**, שלח יד בנפשו בשבי בדמשק. אורי, יחד עם עוד 4 חיילים, נחטפו על ידי משמר סורי חודש לפני-כן [9 לדצמבר 1954], בעת שניסו, לטענת הסורים, להתקין מכשירי האזנה טלפוני בתוך השטח הסורי. התאבדותו של אורי הגבירה את החשש לגורלם ומצבם של החיילים.*

חשיבותו ההיסטורית של פתק מחורר

"לא בגדתי". שתי המלים הללו, שנכתבו באמצעות נקיבת חורים שנשזרו לאותיות על גבי פיסת נייר קמוטה, היוו את ראשיתו של מיתוס שעליו התחנכו לפחות שני דורות של לוחמים בצה"ל. הכותב, רב"ט בחטיבת גולני, נמנה על חולייה שחדרה לשטח סוריה במטרה לתחזק מיתקן ציתות מודיעיני. החוליה נלכדה, חבריה נחקרו בברוטאליות ומשחשש שלא יעמוד עוד בעינויים, בחר להתאבד בתלייה. גופתו הוחזרה לארץ במסגרת חילופי שבויים, אך **את הפתקים לא קיבלה משפחתו מעולם**. ככל הנראה, הם אבדו בארכיון צה"לי מבולגן.

"...אחרי מעבר הגבול מביאים את גופתו של אורי לחדר במשמר הירדן. **משה דיין** נוכח. פס כחול סביב צווארו של אורי, ועל אצבעות רגליו מגלים פתק קשור בחוט. הפתק מחורר בסיכה או בקש דקיק, והחורים סדורים בצורת אותיות. אלוף פיקוד הצפון, **משה צדוק**, מרים את הפתק וקורא בקול רם את הכתוב: *'כבר הרגו את כולם ואני מחכה לדין. איני יודע כלום על היתר. תקברו אותי ליד גבי. נקם. אורי אילן'*. תחת שמו הוא הוסיף: 'יש ניירות בבגדים'.
בשעת לילה מאוחרת רוכנים חיילים וקצינים מעל גופתו של חברם, מחפשים בגופו, פורמים את תפרי בגדיו. המת מונח לעיניהם. בבגדיו חבויים פתקים נוספים: *'תחפשו בבגדים צוואתי'*, כתוב על האחד. *'שלום, אורי אילן'. 'נקם!'* אומרת כתובת אחרת, עשׂויה אף היא בחורי סיכה זעירים. משה דיין מרים את אחד הפתקים שיש בו כיתוב מחורר מול האור וקורא בקול רם: *'לא בגדתי'*."
כך תיאר העיתונאי הוותיק **רן אדליסט** את הרגעים בהם הועברה לישׂראל הגופה שהפכה למיתוס, גופתו של לוחם גולני, אורי אילן, שהתאבד בכלא הסורי השבוע לפני 52 שנה. ההתאבדות ייסדה את האגדה שעליה התחנכו שני דורות של מתגייסים. ובכל זאת, קיימת אצלנו קהות חושים מסוימת ככל שהדבר נוגע לשימור ההיסטוריה ולהטמעת מודלים היסטוריים בחינוך היומיומי. בה במידה שבשנות ה-60 וה-70 נישׂא שמו של אורי אילן ביראת כבוד מהולה בהערצה בפי כל יהודי כמעט, הרי שכיום שמו נמוג מחלק מאותה תודעה קולקטיבית שלנו.
אורי אילן נולד ב-1935 לשלמה אילן ולפייגה אילנית [באותם ימים נטו לא מעט נשים להטות את שם משפחתן בהתאם למינן, כלומר בנקבה, ובהקשר זה ניתן להביא את דמויותיהן של ח"כ יהודית שמחונית, רחל ינאית ואחרות – נושׂא מעניין בפני עצמו...], לימים חברה בכנסת הראשונה מטעם מפ"ם. הוא ינק את התורה הסוציאליסטית בנוסח שהיה מקובל בקיבוצי "השומר הצעיר" ומעולם לא ויתר על יום עבודה. בהיותו נער השתתף ב"פילוח" נשק ממחנות הצבא של הבריטים שבסמוך לקיבוץ שלו. הוא אף בנה כבר בגיל 13 אקדח רקטות שאותו העביר לידי ה"הגנה". האקדח מוצג כיום בארכיון של משפחת אילן באוניברסיטת בר-אילן ברמת גן.

[בע"ה, תבוא השלמה בדף של יום ה']

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**
בשׂמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל